

V stanovanjsko gospodarstvo ekonomske odnose

TEŽA JE NA LASTNI UDELEŽBI SREDSTEV – DRUŽBA ZAGOTAVLJA DENARNO POMOČ PO NAČELIH SOLIDARNOSTI – ZAŠČITIMO OBČANE Z NIŽJIMI OSEBNIMI DOHODKI, SAJ SVOJEGA STANOVANJSKEGA PROBLEMA NE MOREJO REŠITI SAMI

Stanovanjsko gospodarstvo je dobilo s sprejetjem 33. ustavnega amandmaja poseben pomen, razglašeno je za dejavnost posebnega družbenega pomena. Amandma daje velik poudarek načelu vzajemnosti in solidarnosti pri zagotavljanju sredstev za stanovanjsko graditev. Občinska skupščina lahko predpise delovnim organizacijam in drugim zavezancem, da iz dohodka izločijo in združujejo sredstva za graditev stanovanj in za pomoč občanom z nižjimi osebnimi dohodki pri graditvi in uporabi stanovanj. Občina načrtuje in zagotavlja razvoj stanovanjske graditve, sprejema urbanistično dokumentacijo, zagotavlja smotno izkoriščanje stavbnega zemljišča in povezuje vse dejavnike, ki sodelujejo pri gradnji stanovanj. Občina posveča tudi skrb za stanovanjske potrebe občanov, ki so po ustavi in zakonu deležni posebne družbene pomoči.

ODLOKI, ODLOKI...

Na zadnji seji so moščanski odborniki sprejeli dva pomembna odloka s področja zemljiške politike. Gre za odlok o davku na promet z nepremičninami in odlok za ustanovitev sklada za nakup stavbnih zemljišč.

Kot je znano, je zakon o prepovedi prometa z zemljišči nehal veljati in za to področje je republiška skupščina sprejela tri nove zakone, s katerimi naj se v prihodnje naredi red pri nakupu in prodaji zemljišč. Sprito tega so ljubljanske davčne službe pripravile progresivno lestvico obdavčitve za zemljišča na prodaj. Poslej bo občan, ki prodaja zazidljivo zemljišče, moral le-to najprej ponuditi občini, šele če ga občina ne bo odkupila v šestdesetih dneh, ga lahko proda komurkoli. Pogoj je vsaj enaka, lahko pa tudi višja prodajna cena.

Prometni davek, ki pripada občinam, nastane v višini cene. To je pravi pravzaprav renta, ki tako postaja proračunski element in bo poslej na-

menjena nakupu večjih zazidljivih površin, urbanizaciji posameznih področij in podobno.

V skladu s tem odlokom so moščanski odborniki sprejeli tudi sklep o ustanovitvi sklada za nakup stavbnih zemljišč. Sklad bo tudi odločal o tem, katera zemljišča bo občina odkupila. Gotovo bodo manjše zazidljive parcele, ki so zunaj urbanističnih kompleksov se naprej na prodaj za občane, saj se občina ne bo preveč zanimala zanje. Povsem razumljivo pa je, da bo lahko občina v prihodnje lažje urejala vprašanja stanovanjske gradnje, urbanizacije posameznih zemljiških enot, kakor bo tudi bistveno lahko prispevala k enotnejši komunalni ureditvi okolja. Doslej je bilo to dokaj težko.

M. D.

STAROSTNO ZAVAROVANJE KMETOV

ZA KOGA OLAJŠAVE?

Skupščina SRS je v marcu sprejela zakon o starostnem zavarovanju kmetov. Z njim uvajamo obvezno starostno zavarovanje kmetov.

Obvezno zavarovanje kmetov temelji na načelih vzajemnosti in solidarnosti kmetov samih in družbenopolitičnih skupnosti pri kritju stroškov in zagotavljanju pravic iz tega zavarovanja. Organizirano je po načelu samoupravljanja – zavarovancev samih.

Pogoj za starostno zavarovanje je, da je kmet zdravstveno zavarovan. Po zakonu ima kmečko gospodarstvo pravico do ene pokojnine. Pravico do pokojnine si pridobi ob izpolnitvi naslednjih pogojev:

- da ima vsaj 5 let lastnost zavarovanja,
- da je izpolnil 65 let – oziroma 60 let kmet – borec in
- da izroči ob uveljavljanju pokojnine kmetovski osebi, ki postane kmetijski zavarovalec in plačuje prispevek.

Zakonec si pridobi pravico do družinske pokojnine, ko dopolni 65 let. Višina družinske pokojnine je enaka osebni.

Osnovo prispevka za starostno zavarovanje natančno določa sam zakon in je sestavljena iz:

- prispevka v določenem znesku, katera višina je enaka za vse zavarovance (enotni prispevek) in
- prispevek v določenem znesku od odmerne osnove – katastrskega dohodka, ki znaša za leto 1972 3,05 % KD.

Enotni prispevek je za leto 1972 določen v višini 457,50 din. Na podlagi zakona o starostnem zavarovanju kmetov so občinske skupščine pristojne, da uredijo svoj del problematike s področja starostnega zavarovanja kmetov. Zato je občinska skupščina na zadnji seji pred počitnicami imenovala dve komisiji, in to komisijo za določanje zavezancev, ki niso zmožni v celoti plačati prispevka, in pritožbeno komisijo, ki rešuje in odloča o pritožbah o višini odmerjenega prispevka.

Pristojnost komisije je določena s zakonom in z odlokom občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje, ki podrobneje našteva merila glede okolišnin, ki so lahko razlog za zmanjšanje oz. oprostitev plačila prispevka.

Na osnovi tega odloka je bilo sprejeto, da se obveznost kmetov za starostno zavarovanje kmetov na območju KS Klopce, Lipoglav, Besnica, Dolsko (del – vasi Laze, Vinje, Osredki) in Zador (del – Češnjice, Zagradišče, Šentpavel, Podmolnik in Podlipoglav) zaradi neugodnega gospodarskega položaja

in slabih prometnih zvez ter oddaljenosti od tržišča zniža za 40 % in bo ta del krit iz sredstev občinskega proračuna.

Spiske zavezancev z višino prispevka so dobile KS, da njihovi svetovi predlagajo znižanje zaradi naslednjih razlogov iz odloka:

- če je bil katastrski dohodek v preteklem letu zmanjšan za več kot 30 % zaradi elementarnih nezdov in drugih primerov, ko zavezanec škodo ni mogel preprečiti;
- šteje se, da je delovna sposobnost zavarovanca bistveno zmanjšana v naslednjih primerih:

- a) če je star več kot 65 let (moški) oz. 60 let (ženska) in če na kmetiji ni mlajših delazmožnih članov,
- b) če je invalid, ki je nezmožen za delo,
- c) če je v enem letu več kot 6 mesecev težje bolan;

- za večje število otrok do 15 let in otrok na šolanju se štejejo trije otroci ali več, ostaleli člani pa so osebe, stare nad 65 let (moški) in 60 let (ženske);

- nevarnost, da bi plačilo prispevka ogrozilo preživljanje zavezancev in njegovih družinskih članov; to ugotavlja komisija v vsakem primeru posebej.

Predloge svetov KS je komisija obravnavala in jih v večini primerov tudi potrdila.

Zmanjšanje obremenitve znaša skupno za območje občine ok. 10 milijonov S-din, ki jih bo krila občina iz svojih sredstev – za toliko se namreč zmanjšajo obremenitve kmetov po sprejetem odloku.

Pravico do uveljavljanja pokojnine imajo:

- s 1. 1. 1973 kmetje, ki so dopolnili 75 let oz. 70 let kmetje borci,
- s 1. 1. 1974 kmetje, ki so dopolnili 70 let oz. 65 let kmetje borci,
- s 1. 1. 1975 vsi ostali upravičenci.

S tem zakonom in njegovo uveljavitvijo so si kmetje pridobili možnosti za preživljanje v času, ko za delo niso več sposobni.

Na osnovi teh ustavnih dopolnil je bila v republiki sprejeta resolucija o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva. Načela resolucije so že uzakonjena v novosprejetem zakonu o programiranju in financiranju graditve stanovanj ter v zakonu o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu.

Resolucija ugotavlja poleg pozitivnih dosežkov tudi osnovne pomanjkljivosti dosedanjega sistema:

- z gradnjo za trg niso bili doseženi vsi pričakovani rezultati; med drugim je ostala neuresničena težnja, naj ima kupec neposreden vpliv na strukturo, kakovost in ceno stanovanja;

(Nadaljevanje na 4. strani)

Na rob javni razpravi o problemih množične telesne kulture in rekreacije v moščanski občini

Združiti sredstva za telesno kulturo

Svet za prosveto in kulturo ter občinska zveza za telesno kulturo, sta pripravila posvet s predstavniki delovnih in drugih organizacij o problemih množične telesne kulture in rekreacije v občini. Žal je razprava izvenela dokaj v prazno, kot so ugotovili nekateri prisotni, saj je bila udeležba skromna, vabilu se namreč niso odzvali predstavniki iz delovnih organizacij.

Kljub temu lahko rečemo, da so vsaj tisti, ki so se aktivno vključili v razpravo, nakazali, kako naj bi se v bodoče reševali problemi, ki spremljajo množično telesno kulturo oziroma rekreacijo. Še naprej se je treba zavzemati, so poudarili, za gradnjo novih športnih objektov, vendar pa sami objekti še niso dovolj. Zlasti v zadnjih letih je bilo v občini zgrajenih nekaj zelo lepih športnih objektov, ki pa žal večkrat sploh niso dovolj izkoriščeni.

Delovne organizacije, vsaj one, ki zaposlujejo nad 300 delavcev, bi morale imeti poklicnega organizatorja, človeka, ki bi se ukvarjal z načrtovanjem športnega udejstvovanja in spodbujal člane kolektiva, da bi svoj prosti čas izkoristili v športno

rekreacijskih parkih, ne pa v gostilnah, kot je žal še zmeraj v navadi.

Žal vse preveč gledamo delavca na delu, manj pa ga usmerjamo v njegovem prostem času. V isti sapi si pa želimo zdravo in čvrsto delovno silo. Naše vodilo vnaprej naj bo: ne smemo imeti rekreacije zaradi rekreacije, ampak naj to postane vsakodnevna potreba našega občana.

BREZ ŽICANJA (NA ŽALOST) NE GRE

Obe Partizanovi družbi v Mostah-Polju nista nazadovali, so ugotavljali prisotni, še več, število mladih, zlasti predšolske in šolske mladine je vsako leto večje, tako da prostori postajajo pretesni. Premalo je vadi-

teljev in to iz leta v leto manj. Sredstva, ki jih občinska blagajna namenja za to dejavnost, so preskromna, da bi lahko zagotovila uspešno delo. Od kod torej društvom, klubom in drugim športnim organizacijam še dodatna sredstva? Brez „žicanja“ zagotovo ne gre. Znajdi se, kdor se more. Beračenje po delovnih organizacijah je še zmeraj priljubljena in večini primerov uspešna navada.

Prav gotovo se bo taka nezdrava politika nadaljevala, čeprav bomo do konca leta najbrž že organizirali samoupravno skupnost, ki naj v prihodnje zagotavlja stabilnejše vire sredstev za financiranje telesne kulturne dejavnosti.

Prisotni na sestanku so posebej poudarili, da je bila dosedanja politika graditve športnih objektov zelo uspešna. Prav zaradi tega bi bilo treba čimprej skleniti družben dogovor z delovnimi in drugimi organizacijami o združevanju sredstev za telesno kulturo za daljše obdobje. To pa pomeni, da bi bilo tako mogoče bolj učinkovito načrtovati gradnjo prepotrebne športne dvorane, drsališča v Zalogu, pokritega drsališča v Vevčah in podobno.

Diskutanti so soglašali, da je treba razpravo o tej problematiki posredovati delovnim kolektivom in krajevnim skupnostim, ki naj povedo, če so še naprej za financiranje gradenj ali ne. Če bo akcija uspešna, bodo vlagatelji sredstev že jeseni podpisali družbeni dogovor o financiranju telesne kulture v občini.

M. D.

SKUPŠČINA: »DA« ZA LJUBLJANSKO BANKO

Na osnovi ustavnih dopolnil in nekaterih določb zakona o bankah je mogoče, da temeljne in druge organizacije združenega dela, samoupravne in družbenopolitične skupnosti ter družbeno pravne osebe ustanovijo svojo banko. Tako so odborniki moščanske skupščine na večerajšnji seji razpravljali o osnutku pogodbe o ustanovitvi Ljubljanske banke s sedežem v Ljubljani. S tem upravljavo banke postane vsak tisti, ki veže svoja sredstva v banki. Tako bo imela v prihodnje naša skupščina po do sedaj vložnih sredstvih kar 19 glasov. Seveda pa vsi tisti, ki združujejo sredstva v banki, prevzamejo tudi določeno tveganje za njeno poslovanje. Če pa kdo ne bi hotel tvegati, sicer obdrži upravljavske pravice, vendar je pri dohodkih,

ki jih banka s svojim poslovanjem doseže, udeležen zgolj z obrestmi, ne pa kot drugi s poslovnimi dobičkom.

Moščanski odborniki so še posebej poudarili, da je še pred sklenitvijo pogodbe treba od ljubljanske banke dobiti natančen obračun „izgubljenih“ sredstev tako imenovanega državnega kapitala, ki ga je banka pred leti zadržala. To je bil denar, ki je ostal po ukinutvi nekaterih skladov. Po približnih podatkih bi morala naša občina dobiti več kot milijardo starih dinarjev. Menimo, da je zahteva odbornikov, zlasti pa predsednika občinske skupščine Polde Maček, naj banka vrne dolg na poseben račun, s katerim bo upravljala občina, povsem upravičena.

M. D.

SAPOVI ODLIKOVANCI

V soboto, 16. septembra je bila v prostorih občinske skupščine Moste-Polje skromna slovesnost, na kateri je predsednik občinske skupščine Polde Maček v imenu predsednika republike tovariša Tita izročil odlikovanje 37 delavcem prometnega podjetja SAP Ljubljana.

Slovesnost je sovpadala z 22-letnico samoupravljanja v podjetju in je bila to obenem tudi priložnost, da so pregledali uspehe in rezultate dela tega velikega delovnega kolektiva. Omenimo naj samo nekatere: leta 1950 je v SAP delalo 260 delavcev, letos pa kar 1.326 ali petkrat več. Pred dvaindvajsetimi leti so v podjetju imeli 42 avtobusov in 12 tovornjakov, letos imajo 217 avtobusov in kar 246 tovornjakov (slednjih dvajsetkrat več). Medtem ko so leta 1950 v svojih avtobusih imeli skupaj 1.276 sedežev, lahko danes hkrati prepeljejo 9.750 potnikov.

Letošnja realizacija bo pri njih predvidoma znašala 180 milijonov dinarjev. Nabavna vrednost osnovnih sredstev pa znaša danes 145.130.000 dinarjev. Poprečno izplačani osebni dohodek v letošnjem prvem polletju je znašal 2.124 din. Danes zavzema SAP med osemindesetimi prevozniki iz Slovenije glede na opravljeno delo in prometne zmogljivosti dostojno tretje mesto.

To so nedvomno lepi rezultati dela, na katere so SAPOVI delavci lahko upravičeno ponosni. Odličja, ki jih je prejelo 37 delavcev podjetja SAP pomenijo tudi visoko priznanje predsednika republike celotnemu kolektivu in so velika spodbuda za nadaljnje delo.

ODLIKOVANI SO BILI:

1. Z REDOM DELA Z ZLATIM VENCEM: Bogo Dragar.
2. Z REDOM DELA S SREBRNIM VENCEM Alojz Barbarič, Stanislav Eržen, Janez Grum, Anton Hegler, Marjan Ječnik, Ivan Jeraj, Jože Jurišič, Jože Kolenc, Anton Krapež, Lado Lindič, Edvard Magajna, Jože Mlakar, Stane Montanič, Kristjan Peskar, Marin Remih, Cirila Ropret, Rafael Seljak, Jaka Zupan, Jože Žibert.
3. Z REDOM REPUBLIKE Z BRONASTIM VENCEM: Anton Malnarič, Alojz Pajk.
4. Z REDOM ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNO ZVEZDO: Anton Kovačič, Leopold Omeje, Franc Tomšič, Stane Zerovnik.
5. Z MEDALJO ZASLUGE ZA NAROD: Jože Badovinec, Stanislav Prošt, Stanislav Urh, Ivan Vrhovec.
6. Z MEDALJO DELA: Brane Hribernik, Stefan Lipičnik, Pepca Marenče, Mija Premk-Božič, Rudi Remuta, Štefka Ružič, Ignac Tišek.

Odlikovancem izreka iskrene čestitke tudi uredništvo Naša skupnost.